

Ηρώων Πολυτεχνείου 82,
Πειραιάς 18536
☎ 210.41.81.664
Αγίου Ελευθερίου 48,
Καμίνια 18541
☎ 213.04.51.414.
e-mail:
info@polytopo.edu.gr

ΤΑΞΗ: Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ : ΠΙΑΣΣΑ ΕΙΡΗΝΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05.05.2021

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ορθογραφία στην εποχή του texting

«Γράφω, γράφεις, γράφει, γράφουμε, γράφετε, διαβάζουν» ακατάπαυστα και παντού. Στον ύπνο και στον ξύπνιο μας. SMS στο κινητό και σχόλια στα social media. Και σίγουρα η ταχύτητα που επιβάλλει, καθιστά “αρετή” την προχειρολογία αλλά συχνά και την ανορθογραφία. Ψιλά γράμματα θα πεις. ΟΚ! σημασία έχει η ευκολία και η ταχύτητα της επικοινωνίας.

Από τη μία, συναντάμε τους τεchnοφοβικούς που βλέπουν παρακμή της γλώσσας, ανεπίτρεπτες ανορθογραφίες, γλωσσική πενία, εκτεταμένη χρήση της αργκό, «σκελετοποίηση» της γλώσσας με τον εξοβελισμό των φωνηέντων λόγω ανάγκης εξοικονόμησης χώρου. Αν τα greeklish ήταν, για πολλούς, η «παιδική αρρώστια» της νέας εποχής, οι ανορθογραφίες, οι βαρβαρισμοί και οι σολοικισμοί της γλώσσας αποτελούν εξαπλούμενη λοιμική που προσβάλλει αυτούς που έχουν ήδη εγνωσμένες αδυναμίες στη γραπτή έκφραση, ανθρώπους όλων των ηλικιών, των ιδιοτήτων και των ενασχολήσεων.

Τα Νέα Μέσα δεν είναι αυτά που δημιουργούν το πρόβλημα, απλώς μαζί με τη δημοκρατικοποίηση της πληροφορίας, «δημοσιοποιούν» και την ελλιπή γνώση της γλώσσας (και της ορθογραφίας των λέξεων), μέσω της άμεσης διάχυσης των γραπτών μηνυμάτων. Στην π.ψ.ε. (προ-ψηφιακή εποχή) η τήρηση των ορθογραφικών κανόνων και μάλιστα σε δημόσια έγγραφα περιποιούσε μέγιστη τιμή στον γράφοντα και απέδιδε σεβασμό στον παραλήπτη του κειμένου.

Δεν χρειάζεται να είμαστε ούτε οπτιμιστές ούτε πεσιμιστές. Η γραπτή επικοινωνία των sms επιβάλλει το δικό της ύφος ανάλογα με τις προθέσεις του πομπού. Ωστόσο, δεν αποκλείεται ακόμα και οι πιο εξοικειωμένοι με το texting να υποπέσουν σε σωρεία λαθών που καθιστούν δυσχερή την επικοινωνία με τον

παραλήπτη του μηνύματος. Γι' αυτό καλό είναι να τηρούμε έναν κώδικα δεοντολογίας: Μην κάνουμε κατάχρηση γραπτών μηνυμάτων, όταν φλερτάρουμε... Σ' αυτή την περίπτωση τα πάσης φύσεως λάθη ξενερώνουν τον παραλήπτη. Αν δεν είμαστε σίγουροι για την ορθογραφία μιας λέξης, καταφεύγουμε σε ένα ηλεκτρονικό λεξικό ή γράφουμε το μήνυμα πρώτα σε έναν κειμενογράφο.

Η γλώσσα μας (η κάθε γλώσσα), μαζί με την ορθογραφία της, τις λέξεις της, τη σύνταξη και τους κανόνες της, είναι πρωτίστως ζωντανός οργανισμός που δεν υπόκειται σε λογικές Outlet καταστημάτων. Η σκόπιμη παρέκκλιση από τους κανόνες, τα λάθη πληκτρολόγησης, η συστηματική εγκατάλειψη του τονισμού, η απουσία στίξης, η κατάργηση της αποστρόφου και πολλά άλλα δηλώνουν όχι απελευθέρωση από δεσμεύσεις, αλλά πλήρη υποταγή στη νοοτροπία του εφήμερου, του επιφανειακού, του ανάλαφρου. Η αισθητική δεν αφορά μονάχα τις λέξεις αλλά τη βαθύτερη σχέση με τον ίδιο μας τον εαυτό και τον τόπο γύρω μας. Είναι ολέθριο να εθίζεται κανείς στις ανορθογραφίες. «Με ταράζουν» έλεγε ο Ελύτης. «Νιώθω σαν ν' ανακατώνονται τα γράμματα στο ίδιο μου το επώνυμο, να μην ξέρω ποιος είμαι, να μην ανήκω πουθενά».

Δημήτρης Χριστόπουλος, δημοσιευμένο στον ηλεκτρονικό τύπο, 1-7-2017

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητα 1^η

Να αποδώσετε περιληπτικά τις τέσσερις πρώτες παραγράφου του κειμένου σε 80-90 λέξεις.

Μονάδες 15

Δραστηριότητα 2^η

α) Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου («Γράφω...επικοινωνίας»).

Μονάδες 5

β) Να βρείτε τη δομή της δεύτερης παραγράφου του κειμένου («Από τη μια...ενοχλήσεων»).

Μονάδες 5

γ) «παιδική αρρώστια», (και της ορθογραφίας των λέξεων), «Νιώθω σαν ν' ανακατώνονται τα γράμματα στο ίδιο μου το επώνυμο, να μην ξέρω ποιος είμαι, να μην ανήκω πουθενά»: Να δικαιολογήσετε τη χρήση των σημείων στίξης στα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 5

Δραστηριότητα 3^η

Συζητιέται να κυριαρχήσουν στην Ευρώπη οι λεγόμενες «ισχυρές» γλώσσες. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στον ιστότοπο του σχολείου σας, να προτείνετε τρόπους προστασίας- άμυνας της ελληνικής γλώσσας (200-250 λέξεις).

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Το παρακάτω ποίημα του Νικηφόρου Βρεττάκου προέρχεται από τη συλλογή «Εκκρεμής Δωρεά» που εκδόθηκε το 1986.

Όταν κάποτε φύγω από τούτο το φως
θα ελιχθώ προς τα πάνω
όπως ένα ποταμάκι που μουρμουρίζει.
Κι αν τυχόν κάπου ανάμεσα στους γαλάζιους διαδρόμους
συναντήσω αγγέλους θα τους μιλήσω ελληνικά
επειδή δε γνωρίζουνε γλώσσες
μιλάνε μεταξύ τους με μουσική

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητα 1^η

Με ποιόν τρόπο ο ποιητής προβάλλει την ομορφιά της ελληνικής γλώσσας;
Μονάδες 15

Δραστηριότητα 2^η

α) Ποιες ακουστικές εικόνες υπάρχουν στο ποίημα και ποιος είναι ο ρόλος τους;
Μονάδες 8
β) Να εντοπίσετε μια παρομοίωση και μια μεταφορά. Να σχολιάσετε τη λειτουργία τους.
Μονάδες 7

Δραστηριότητα 3^η

Ένας Έλληνας μετανάστης στο εξωτερικό εκφράζει την αγωνία του για το αν τα παιδιά του θα μάθουν να χειρίζονται την ελληνική (100-150 λέξεις). Το κείμενό σας να έχει τη μορφή ημερολογίου.
Μονάδες 20

ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!